

Niet goed (reclame)wijs?! Lesidee

(Designmatic, 2016)

PRODUCTPLAATSING

IN DEZE LES

Duur	Eén les
Informatie/leerinhoud	Deze les gaat over productplaatsing (of 'product placement') en hoe de leerlingen erdoor beïnvloed worden. Er is ook een korte uitbreiding over de regelgeving omtrent productplaatsing.
Leslokaal	Deze les bevat enkele filmpjes die getoond kunnen worden. We raden daarom een klaslokaal aan met tenminste één computer met internettoegang.
Doelstellingen	Leerplandoelen: 6 De leerlingen zijn bereid hun eigen mening te uiten (spreekdurf); 8 De leerlingen kunnen de volgende voor hen relevante teksten lezen (ET 9, 10, 18): voor onbekende leeftijdsgenoten reclameteksten en advertenties op beoordelend niveau lezen. 11 De leerlingen herkennen de voor hen relevante teksttypes; Lesdoelen: Leerlingen herkennen productplaatsing in tv-programma's. Leerlingen staan kritisch tegenover de commerciële intentie van reclame.

INSTAP

INSTAP 1

WERKVORM: *KLASGESPREK*

ORGANISATIE:

Mogelijke vragen:

- Wie draagt op dit moment een kledingstuk met een merklogo op?
- Welke koekjes hebben jullie mee?
- Welke rugzakken/handtassen gebruiken jullie om naar school te komen?
- Drinken jullie liever Coca-Cola of net Pepsi?

⇒ Leerlingen beseffen dat er in een gewone klassituatie al heel wat merken aanwezig zijn.

⇒ Link leggen met wat er op televisie gebeurt: ook in programma's worden we blootgesteld aan al die merken, ook al merken we het niet altijd even goed.

INSTAP 2

WERKVORM: *QUIZ*

ORGANISATIE:

Als een klasgesprek niet binnen je klas past, hebben we ook een iets actievere lesinstap.

Je kan als leerkracht de klas in kleine groepjes verdelen om een quizje te doen waarbij ze de verschenen logo's kunnen raden. Je vindt veel logo's terug op het internet als je in Google naar 'logoquiz' op zoek gaat.

⇒ Na de quiz, wijs je de leerlingen met de minste fouten erop dat zij het meest beïnvloed worden door reclame of dat zij er bewuster mee omgaan.

⇒ Link leggen met wat er op televisie gebeurt: ook in programma's worden we blootgesteld aan al die merken, ook al merken we het niet altijd even goed.

ORIËNTEREN

WERKVORM: *OLG*

ORGANISATIE:

Mogelijke vragen:

- Is er reclame aanwezig in het klaslokaal?
 - ⇒ Misschien zeggen ze van niet omdat er geen opvallende zaken aanwezig zijn, misschien benoemen ze enkele subtielere zaken zoals het merk van een beamer of computer ...

⇒ Terugkoppelen naar instap:

- Zouden al die aanwezige merken eigenlijk ook niet als reclame tellen?

⇒ De link leggen met wat er op televisie gebeurt: ook in programma's worden we blootgesteld aan al die merken, ook al zijn we er ons niet altijd even goed van bewust.

- Denken jullie dat er regels bestaan in verband met reclame tijdens tv-programma's?

- Zouden er in bijvoorbeeld Amerika andere reclameregels gelden dan in België?

⇒ Reclame in België is onderworpen aan regels:

Een programma mag enkel onderbroken worden door reclame wanneer er eerst minstens twintig minuten van dat programma ononderbroken vertoond werden. Daarna volgt dan een klassiek reclameblok zoals we dat kennen. De informatie rond deze regelgeving vinden we terug op de website van de Vlaamse Regulator voor de Media. Zij staan in voor de regelgeving en de opvolging ervan.

- Zijn jullie al reclame tegengekomen in televisieprogramma's?
- Kennen jullie enkele **voorbeelden** van merken die prominent aan bod komen in bepaalde televisieprogramma's in Vlaanderen?
 - ⇒ De kleren van Jeroen Meus, de merken die vaak in beeld worden gebracht tijdens 'Mijn Pop-Up Restaurant', het bier dat in 'Thuis' wordt gedronken...
- ⇒ Dit is allemaal productplaatsing of 'product placement'.

VOORBEREIDEN

WERKVORM: *OLG*

ORGANISATIE:

Mogelijke vragen:

- Hoe denken jullie dat productplaatsing werkt?
- Voor wie is het interessant?
- Kunnen er veel mensen mee bereikt worden?
 - ⇒ Producenten en leveranciers productiehuizen en programmamakers betalen om hun product in beeld te brengen. Dit zorgt voor inkomsten voor de programmamakers en reclame voor de producenten. Een win-win situatie waar beide partijen goed van op de hoogte zijn.
- ⇒ Terugkoppelen naar de instap en hoeveel merken er gespot waren. Tijdens het televisiekijken merken we vaak ook niet op dat we aan zoveel merken worden blootgesteld.
- ⇒ Héél erg veel dingen zijn productplaatsing: de auto waarmee gereden wordt, de kleren die gedragen worden, de confituur die op tafel staat en zelfs het water dat gedronken wordt.

Uitbreiding (wetgeving):

Mogelijke vragen:

- Hoe kunnen jullie weten of een programma productplaatsing bevat?
 - ⇒ Het heeft iets te maken met het begin van het programma, vaak verschijnt er iets onderaan het scherm vlak na de begingeneriek ...
 - ⇒ Een logo met daarop 'PP'. (toon dit logo aan de leerlingen)

De Vlaamse Regulator voor de Media besliste dat dit logo steeds in beeld gebracht moet worden wanneer een programma productplaatsing bevat. Dit logo zie je aan het begin en aan het einde van een programma.

Indien gewenst kan je inductiever werken en via de website van VTM (na aanmaak van een eigen account) gratis een aflevering herbekijken en hier bijvoorbeeld enkele fragmenten uithalen waarin het PP-logo getoond wordt.

- Denken jullie dat er nog meer regels zijn voor productplaatsing?
- Zouden er producten zijn waar er geen reclame voor mag gemaakt worden?
 - ⇒ Zaken die schadelijk zijn voor de gezondheid ... (drugs, sigaretten ...).

- Mag er ongelimiteerd reclame voor een product gemaakt worden tijdens een uitzending?
 - ⇒ Neen, wanneer een merk te uitgebreid en te lang in beeld komt, kan de programmamaker hier een boete voor krijgen. Wanneer zoiets gebeurt, kan je dat terugvinden op de website van de Vlaamse Regulator voor de Media.

UITVOEREN

WERKVORM: *DISCUSSIE (AAN DE HAND VAN VIDEOFRAGMENTEN)*

ORGANISATIE:

Geef een overzicht geven van enkele casussen rond dit onderwerp. De leerlingen kunnen hiermee aan de slag en worden aangezet tot nadenken.

1) **Jeroen Meus: stof tot nadenken**

Vorig seizoen gebruikte Jeroen Meus uitsluitend producten van winkelketen Carrefour. Dit seizoen kookt hij uitsluitend met producten van Delhaize.

Mogelijke vragen (voor het tonen van het videofragment):

- Met welke winkelketen werkt Jeroen Meus samen?
- Is dit altijd al dezelfde keten geweest?
 - ⇒ Indien leerlingen het antwoord al weten, laten we ze de filmpjes bekijken om na te gaan of ze gelijk hebben. Idealiter zet je als leerkracht de filmpjes al klaar op volledig scherm, zodat de sponsormerken rechts van het filmpje niet in beeld komen.

Oefening:

Je laat leerlingen naar twee aflevering (of fragmenten) laten kijken, één uit het vorig seizoen en één uit het huidige seizoen.

Indien gewenst, kan je leerlingen ook de sponsoring laten zien (Delhaize) en het filmpje tonen waarin Jeroen Meus met producten van Carrefour werkt. Op voorhand zullen leerlingen zeggen dat in dat filmpje ook met producten van Delhaize zal worden gewerkt, maar dit is niet het geval. Zo kan je aan te tonen dat je als kijker altijd kritisch moet zijn.

Via deze link <http://www.een.be/programmas/dagelijkse-kost/> kan je de alle uitzending herbekijken. Ze staan steeds gerangschikt op chronologische volgorde. Hiervoor heb je geen inloggegevens nodig.

- Filmpje met producten van Delhaize: <http://www.een.be/mediatheek/tag/6947?page=2>
- Filmpje met producten van Carrefour: <http://www.een.be/programmas/dagelijkse-kost/recepten/chocoladepudding-met-vanilleroom>

2) **Mijn Pop-Up restaurant: merken herkennen**

Oefening:

- De leerlingen kijken naar een fragment uit het VTM-programma 'Mijn Pop-Up Restaurant 2016'.
- Laat de leerlingen het aantal verschillende merken en logo's dat ze te zien krijgen, noteren op een blad.
- De leerlingen mogen hier in team samenwerken in de vorm van een quiz.
- De leerlingen noteren elk zoveel mogelijk voorbeelden uit het fragment, daarna leggen ze alle informatie samen en overleggen ze met hun team.
- Ze stellen een zo uitgebreid mogelijke lijst met voorbeelden samen.
- Er wordt dan klassikaal overlopen en het team met de meeste (correcte) voorbeelden, wint!

<http://vtm.be/mijn-pop-uprestaurant> Onderaan de pagina kan je volledige afleveringen bekijken mits je ingelogd bent via je eigen account. Je kan je op de website gratis registreren.

3) Programma naar keuze

Oefening:

Als afsluitende oefening kijken de leerlingen 's avonds naar een programma naar keuze en noteren ze tijdens het programma zoveel mogelijk voorbeelden van productplaatsing.

- ⇒ Vraag aan leerlingen om goed op te letten of er bij het begin van dit programma een PP-logo in beeld gebracht wordt.
- ⇒ Op die manier kan je terugkoppelen wanneer leerlingen geen voorbeelden zouden gevonden hebben. Sommige leerlingen zullen misschien erg veel voorbeelden gevonden hebben, anderen zullen misschien naar een programma gekeken hebben zonder productplaatsing (Het Journaal, ...).

REFLECTEREN

REFLECTIE OP HET COGNITIEVE ASPECT (KENNIS):

Laat de leerlingen eerst productplaatsing parafraseren en reflecteren over waar zij van vershoten waren tijdens de les.

Mogelijke vragen:

- Wat is productplaatsing nu precies?
- Hoe werkt het?
- Wat vonden jullie het meest verrassende voorbeeld?
- Kunnen jullie misschien nog enkele voorbeelden opnoemen van productplaatsing in Vlaamse televisieprogramma's?
- Voor wat mocht er, volgens de regelgeving, geen reclame worden gemaakt?
- Hoe kunnen we productplaatsing herkennen? (aan het logo voor en na het programma)
- Wat is het doel (denk hierbij aan de tekstdoelen) van die productplaatsing? Ontspannend?
 - ⇒ Overtuigend – commerciële boodschap. TV kijken = ontspannende bezigheid maar toch moet je dus ook alert zijn voor de overtuigende boodschappen die getoond worden tijdens ontspannende programma's.

REFLECTIE OP HET AFFECTIEVE ASPECT (GEVOELEN):

Mogelijke vragen:

- Vinden jullie dit een probleem?
- Was het jullie al opgevallen of storen jullie je er niet aan?
- Vinden jullie het niet kunnen of vinden jullie het een slimme strategie?

AANVULLINGEN/UITBREIDINGEN

Niet van toepassing.

MATERIAAL

- Filmpje met producten van Delhaize: <http://www.een.be/mediatheek/tag/6947?page=2>
- Filmpje met producten van Carrefour: <http://www.een.be/programmas/dagelijkse-kost/recepten/chocoladepudding-met-vanilleroom>
- <http://vtm.be/mijn-pop-uprestaurant>